

Rekreasyon Lisans Programlarında Ders Etkililiği: Tanımlayıcı Araştırma

Course Effectiveness in Recreation Undergraduate Programs: Descriptive Research

^{1b} Kerem Yıldırım ŞİMŞEK^a, ^{1b} Deniz Raha KOLOĞLU^a, ^{1b} Furkan Ufuk YILDIZ^a

^aEskişehir Teknik Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Rekreasyon Bölümü, Eskişehir, Türkiye

Bu çalışma, 17. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresinde (13-16 Kasım 2019, Antalya) sözlü olarak sunulmuştur.

ÖZET Amaç: Rekreasyon, yükseköğretimde yönetimi ve uygulaması 2 farklı fakültede (spor bilimleri fakültesi/turizm fakültesi) okutulmaya çalışılan bir programdır. Bu önemli yapısal sorun göz önünde bulundurulduğunda, rekreasyon lisans programlarının hem sektörün hem de rekreasyon uzmanlarının ihtiyaçlarını karşılayabilecek yeterlilikte olamayacağı sonucuna kolaylıkla ulaşılabilir. Bu duruma ek olarak, müfredatların sektör ihtiyaçları doğrultusunda yapılandırılmamış olması da rekreasyon lisans programlarında okutulan derslerin etkililiği ile ilgili soru işaretleri oluşturmaktadır. Bu bağlamda araştırmanın amacı, rekreasyon lisans programlarında okutulan mesleki derslerin rekreasyon uzmanı yetiştirmeindeki etkililiğini belirlemektir. **Gereç ve Yöntemler:** Araştırmanın evrenini Yükseköğretim Kurumlarındaki rekreasyon programları oluşturmaktadır. Evrenin içerisinde ölçüte dayalı örnekleme tekniği ile Eskişehir, Ankara, Kırıkkale ve Sakarya illerindeki spor bilimleri fakültesi rekreasyon lisans programı belirlenmiş ve toplam 26 öğrenci örnekleme dâhil edilmiştir. Araştırma, nitel araştırma modellerinden biri olan durum çalışması olarak tasarlanmıştır. Rekreasyon lisans programlarındaki derslerin etkililiğine ilişkin veri toplamak için araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma verilerinin analizi için içerik analizi tekniğinden yararlanılmıştır. Verilerin geçerliği ve güvenilirliği için ölçüm üçgenlemesi, gözlem üçgenlemesi, uzman incelemesi, ayrıntılı betimleme, kodlayıcılar arası güvenilirlik ve teyit incelemesi yapılmıştır. **Bulgular:** Analiz sonucunda teorik ve uygulamalı derslerin öğrencileri yeterli düzeyde hazırlamadığı, ders işlenişinin ve sunuşunun yeterli olduğu, teorik ve uygulamalı derslerin kısmen mesleğe hazırladığı ve teorik ders içeriklerinin mesleğe hazırlamadığı bulgularına ulaşılmıştır. **Sonuç:** Rekreasyon lisans programlarındaki ders etkililiğinin yeterli düzeyde olmadığı ifade edilebilir. Ders etkililiğinin geliştirilmesi için teorik bilgi yığınının azaltılması, derslerin teori ve uygulama bileşenlerinden oluşturulmasına özen gösterilmesi ve meslek bilgisi derslerinin kredi ve süresinin artırılması gerekmektedir.

ABSTRACT Objective: In higher education, the only department where management and application are tried to be taught in 2 different faculties (faculty of sports sciences/faculty of tourism) is recreation. Considering this important structural problem; it can easily be concluded that recreation undergraduate programs are not sufficient enough to meet the needs of the sector and recreation experts. The curricula are not structured in accordance with the sector needs, which weakens the effectiveness of lessons taught in the recreation undergraduate programs. In this context, the purpose of this research is to determine the effectiveness of occupational lessons taught in the recreation undergraduate programs on raising recreation experts. **Material and Methods:** Target population of the research consists of recreation programs in the Higher Education Institutions. Sports science faculty recreation undergraduate programs in Eskişehir, Ankara, Kırıkkale, Sakarya provinces were selected from the population with the criterion-based sampling technique and a total of 26 students were chosen. The research was designed as a case study, which is among qualitative research models. In order to collect data concerning the effectiveness of lessons in the recreation undergraduate programs, a semi-structured interview form developed by the researchers was used. Content analysis technique was used for the analysis of the research data. Measurement triangulation, observation triangulation, expertization, detailed description, inter-coder reliability and confirmation examination were performed for the validity and reliability of the data. **Results:** As a result of the analysis, it was determined that theoretical and applied lessons did not prepare the students enough, the way of teaching and presenting the lessons was sufficient, theoretical and applied lessons partially prepared them to the profession and theoretical lesson contents did not prepare them to the profession. **Conclusion:** As a consequence, it is possible to state that lesson effectiveness in the recreation undergraduate programs is not sufficient. In order to develop lesson effectiveness, it is required to reduce excessive theoretical knowledge, pay strict attention to including the components of theory and practice in lessons and to increase the credits and durations of professional knowledge lessons.

Anahtar Kelimeler: Rekreasyon; lisans programı; ders etkililiği

Keywords: Recreation; undergraduate programs; lesson effectiveness

Teknolojik yeniliklerin beraberinde getirmiş olduğu değişim ve gelişim hızlı bir şekilde ilerlemekte, ancak etkisinin düzeyi toplumdan topluma değiş-

mektedir. Etkinin düzeyini belirleyen ise eğitimidir. Eğitim toplumun ekonomisi, yönetimi ve siyasi gelişimi için bir ön koşuldur.¹ Bu yüzden gelişmelerin ve

Correspondence: Kerem Yıldırım ŞİMŞEK

Eskişehir Teknik Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Rekreasyon Bölümü, Eskişehir, Türkiye

E-mail: keremys@eskisehir.edu.tr

Peer review under responsibility of Türkiye Klinikleri Journal of Sports Sciences.

Received: 13 Aug 2021

Accepted: 03 Jan 2022

Available online: 10 Jan 2022

2146-8885 / Copyright © 2022 by Türkiye Klinikleri. This is an open access article under the CC BY-NC-ND license (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

değişimlerin takibi ve etkili kullanımı, eğitim sisteminin etkili olarak işletilmesine bağlıdır.² Yükseköğretimdeki lisans programlarının etkili işletilmesindeki anahtar unsurlarından biri de sektör ihtiyaçlarına göre yapılandırılmış müfredat ve ders programlarıdır. Etkili işletilen bir müfredat ve ders programlarından mezun olacak rekreasyon uzmanı ise Türk rekreasyon endüstrisini geliştirecek, rekreasyonu yaygınlaştıracak ve toplum içerisinde rekreasyonun yaşam biçimine dönüşmesinde en önemli rolü oynayacak unsurdur. Dolayısıyla Türk rekreasyonunun gelişiminde asli görevi olan rekreasyon uzmanlarının mesleki eğitimi de bir o kadar önem kazanmaktadır.

2000 yılında rekreasyon lisans eğitiminin başlaması ile geçen 21 yıllık süreçte maalesef ki müfredatlarda ve ders programlarında ortak akılla geliştirilmiş, coğrafi özellikleri dikkate alan, insan kaynağına, araç, gereç ve malzemeye göre sektör ihtiyaçlarını karşılayabilecek herhangi bir güncelleme yapılamamıştır. Tüm rekreasyon lisans programları kendi imkân ve şartlarına uygun müfredat ve ders programlarını geliştirmiş ve eğitim hayatlarına devam etmektedir. Rekreasyon mezunlarının kamuda istihdam edilmemesi ve yaygın bir şekilde özel sektörde kendi uzmanlıkları dışındaki mesleklerde istihdam ediliyor olmaları (asker, polis, bekçi, satış mümes-sili, antrenör, spor yöneticisi vb.) sektör ihtiyaçlarını karşılayabilen müfredat ve ders programlarına ihtiyaç olduğunu ortaya koymaktadır. Bu ihtiyaç Şimşek, Zorba ve ark., Ağılönü ve Mengütay'ın yapmış olduğu araştırmada, uzman akademik kadroların, programın ve uygulamaların yetersizliği olarak saptanmış ve bu sorunların ortadan kaldırılabilmesi için Korkutata ve Ziyagil ve Sevimli programların yeniden yapılandırılması gerektiğini vurgulamıştır.³⁻⁷ Ancak bu çalışmalarda, ders etkinliği özelinde bir araştırma odağı oluşturulmamıştır. Dolayısıyla var olan müfredat ve ders programlarının asli yararlanıcıları (paydaşları) olan öğrencilerin gözünden de rekreasyon müfredat ve ders programlarında okutulan derslerin etkililiğinin değerlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Bu bağlamda araştırmanın amacı, rekreasyon lisans programlarında okutulan mesleki derslerin rekreasyon uzmanı yetiştirmedeki etkililiğini belirlemek ve çözüm önerileri sunmaktır.

Yükseköğretim seviyesinde program geliştirme çalışmalarına gereken önemin verilerek uygulamaya koyulması, nitelikli mezunlar ve istihdamı açısından oldukça önemlidir. Yükseköğretim kurumlarında etik değerleri olan, eleştirel düşünen, yaratıcı, sorumluluk sahibi olan bireyler yetiştirebilmek için müfredatların ve öğretim aktivitelerinin yeniden incelenmesi gerekir.⁸ Müfredat ve program geliştirmeye ilk ve orta-öğretim düzeyinde ağırlık verilirken lisans düzeyinde ise durum tam aksi yöndedir.² Yükseköğretim programlarında, öğretim ortamlarının etkililiğinde problemler yaşandığı aşikâr ve birçok araştırmaya da konu olmaktadır. Örneğin Emniyet Genel Müdürlüğü çalışanları üzerinde yapılan araştırmaya göre eğitim müfredatlarının yetersiz (%78) olduğu ve mezun olduktan sonra çalışanların kendilerini amirlik için yetersiz (%75) hissettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra araştırmalar, mevcut müfredat ve ders programlarında teoriye daha fazla ağırlık verildiğini uygulamanın ise göz ardı edildiğini vurgulamaktadır.⁹ Bu bulgular, var olan müfredat ve ders programlarının yapısında ve işleyişinde sorunların olduğunu ortaya koymaktadır. Şimşek, Ziyagil ve Sevimli ve Zorba ve ark.nın ifade ettiği gibi rekreasyon programlarında da benzer problemler söz konusudur.^{3,7,4}

Öğrencilerin öğretim sürecinde daha aktif oldukları, üst düzey düşünme becerilerinin kazandırıldığı yaklaşımlarla müfredatların ve ders programlarının tasarlanması oldukça önemlidir.²

Geleneksel öğretim teknikleri müfredata dayandırılan, öğretmenin merkeze alındığı, bilgi ve becerinin öğretmen tarafından öğretildiği yöntemlerdir. Öğrenci merkezli olanda ise bilgi ve becerinin kazanılmasında kişisel etkinlik ön plana çıkarmaktadır. Bu yaklaşımlar, öğrencinin karşılaştığı durumlarda aktif öğrenen ve deneyimlerine dayalı olarak anlam vermesi gerektiğini savunur.¹⁰ Okulların ve öğretmenlerin en önemli görevi sağlıklı karar veren, öğrenmesinden sorumlu, eleştirel, problemini çözen, yaratıcı olan, çok yönlü düşünebilen ve öğrenmeyi öğrenen öğrenci yetiştirmektir.¹¹ Öğretmenlerin bu görevi yerine getirebilmesi için öğrenme sürecinde ölçme-değerlendirme kriterlerini öğrenci ile birlikte belirlemeli, sonuçların aksine yaşanan öğrenme sürecine, ödevlere, raporlara, sınıf içi aktivitelere ve

ekip çalışmalarına odaklanmalı ve bunların hepsini birlikte değerlendirmelidir.¹²

GEREÇ VE YÖNTEMLER

ARAŞTIRMA MODELİ

Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması olarak tasarlanmıştır.

ARAŞTIRMA EVRENİ VE ÖRNEKLEMİ

Araştırmanın evrenini Türkiye Cumhuriyeti Yükseköğretim Kurumlarındaki rekreasyon programlarının öğrencileri oluşturmaktadır. Belirlenen evrenin içerisinde amaçlı örnekleme tekniklerinden biri olan ölçüte dayalı örnekleme tekniği ile coğrafi yakınlığı bulunan Eskişehir Teknik Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi, Kırıkkale Üniversitesine bağlı Spor Bilimleri Fakültelerindeki rekreasyon lisans programlarının 2019-2020 eğitim öğretim akademik yılında öğrenim gören 4. sınıf öğrencileri seçilmiştir. Araştırma kapsamına dâhil edilen katılımcıların özellikleri **Tablo 1**'de gösterilmiştir. Çalışma Helsinki Deklarasyonu Prensipleri'ne göre yürütülmüştür. Katılımcılardan aydınlatılmış gönüllü onam formu onayı alınmış ve katılımcılara istedikleri zaman çalışmadan ayrılacaklarının bilgisi verilmiştir.

VERİ TOPLAMA ARACI VE ANALİZ TEKNİKLERİ

Rekreasyon programı, öğrencilerin almış oldukları derslerin etkili olup olmadığına ilişkin veri toplamak için araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma kapsamında veri toplayabilmek için gözlem, doküman analizi ve görüşme tekniklerinden yararlanılmıştır. Verilerin toplanmasında yarı yapılandırılmış odak grup görüşmesi ile veriler toplanmıştır. Araştırma verilerinin analizi için içerik analizi tekniği kullanılmıştır.

TABLO 1: Katılımcı özellikleri.		
Fakülteler	Sınıf	Cinsiyet
Eskişehir Teknik Üniversitesi	4	3K/3E
Gazi Üniversitesi	4	3K/3E
Sakarya Üniversitesi	4	4K/4E
Kırıkkale Üniversitesi	4	4K/4E
Toplam		26 öğrenci

ARAŞTIRMANIN GEÇERLİĞİ VE GÜVENİRLİĞİ

İnanırlılık (İç geçerlik): Ölçüm üçgenlemesi (farklı zamanlarda 4 fakülte ve şehirde odak grup görüşmesi), gözlem üçgenlemesi (3 farklı araştırmacı) ve uzman incelemesi,

Aktarılabirlik (Dış geçerlik): Ayrıntılı betimleme ve amaçlı örnekleme,

Tutarlık (İç güvenilirlik): 4 farklı odak grup görüşmesi (Benzer sonuçlar, kodlayıcılar arası güvenilirlik $r=0,89$),

Teyit edilebilirlik (Dış güvenilirlik): Teyit incelemesi (Dış uzman görüşü) yapılmıştır.

BULGULAR

İçerik analizi sonucunda elde edilen kodların karşılaştırmalı tablosu aşağıdaki gibidir. **Tablo 2**'de yarı yapılandırılmış görüşme sorularına ve verilerin toplandığı üniversitelere yer verilmiştir.

Tablo 2 incelendiğinde en dikkat çeken 2 bulgu, genel anlamda ve uygulamalı derslerin mesleğe hazırlamadığıdır. Dikkat çeken diğer bir bulgu ise uygulamalı ders saatlerinin yeterli görülmesidir.

Analiz sonucunda elde edilen bulgular kategori ve tema olarak tanımlanmıştır. Rekreasyon lisans programlarının ders etkililiği; derslerin mesleki yeterliliği, ders saatlerinin yeterliliği, derslerin içeriği, derslerin işleniş ve sunuşu ve önerilen ders isimli 5 kategori altında toplanmıştır. Rekreasyon lisans programı ders etkililiğinin teması ise rekreasyon lisans programlarının ders etkililiği şeklinde tanımlanmıştır.

TARTIŞMA

Bu çalışmada, T.C. Yükseköğretim kurumlarına bağlı rekreasyon lisans programlarında okutulan derslerin, öğrencilerin mesleki eğitiminde etkili olup olmadığının belirlenmesi ve elde edilen bulgular doğrultusunda önerilerin yapılması amaçlanmıştır. Elde edilen bulgulara göre öğrenci gözünde derslerin genel anlamda mesleki gelişime katkı sağlamadığı belirtilmiştir. Bu bulgunun temel sebebi sektör ihtiyaçları doğrultusunda müfredat ve ders programlarının yapılandırılmamasıdır. Türkiye'deki rekreasyon eğitiminin temel sorunlarından biri olan

TABLO 2: Yarı yapılandırılmış görüşmeler doğrultusunda ortaya çıkarılan içerik analizi bulguları.

Sorular ve kodlar	ESTÜ	Gazi Üniversitesi	Kırıkkale Üniversitesi	SUBÜ
1. soru: Dersler, öğrencileri genel anlamda mesleğe hazırlıyor mu?				
1. Mesleğe hazırlamıyor	X	X		X
2. Saha uygulaması yetersiz	X	X		
3. Kısmen hazırlıyor			X	X
2. soru: Aldığınız teorik dersler, mesleğinize hazırlıyor mu?				
1. Mesleğe hazırlıyor			X	
2. Mesleğe hazırlamıyor				X
3. Kısmen hazırlıyor	X	X		
3. soru: Aldığınız uygulamalı dersler, mesleğinize hazırlıyor mu?				
1. Mesleğe hazırlamıyor	X	X		X
2. Kısmen hazırlıyor			X	
4. soru: Aldığınız teorik derslerin içeriği, mesleğinize hazırlıyor mu?				
1. Mesleğe hazırlıyor			X	
2. Mesleğe hazırlamıyor		X		X
3. Kısmen hazırlıyor	X			
5. soru: Aldığınız uygulamalı derslerin içeriği, mesleğinize hazırlıyor mu?				
1. Mesleğe hazırlıyor			X	X
2. Mesleğe hazırlamıyor	X	X		
6. soru: Aldığınız teorik derslerin işlenişini ve sunuşunu yeterli buluyor musunuz?				
1. Yeterli	X		X	
2. Kısmen		X		X
7. soru: Aldığınız uygulamalı derslerin işlenişini ve sunuşunu yeterli buluyor musunuz?				
1. Yeterli	X		X	
2. Kısmen		X		X
8. soru: Aldığınız teorik derslerin saatleri yeterli mi?				
1. Ders saatleri fazla			X	
2. Ders saatleri artırılmalı	X			X
3. Ders saatleri yeterli		X		
4. Dersler 2 güne yayılmalı	X			
9. soru: Aldığınız uygulamalı derslerin saatleri yeterli mi?				
1. Yeterli	X	X	X	
2. Artırılmalı				X
10. soru: Olması gerektiğini düşündüğünüz ders var mı?				
1. Alana özgü uygulama dersleri olmalı				X
2. Zorunlu staj olmalı	X			
3. Yaz ve kış sporları kampı olmalı		X	X	
4. Doğa sporları dersi olmalı		X		X

ESTÜ: Eskişehir Teknik Üniversitesi; SUBÜ: Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi.

yanlış yapılandırılmış ders programları incelendiğinde 3 önemli eksiklik dikkat çekmektedir.

Bunlar; sektör ihtiyaçlarını karşılayacak olan derslerin eksikliği, rekreasyon türlerinden en az biri için uzmanlık dersi eksikliği ve mesleki tecrübe sağlayacak olan staj eksikliğidir.³ Ders programlarında var olan derslerin sektörün ihtiyacını karşılamadaki

yetersizliği, uzmanlık alanlarına katkı sağlayacak olan uzmanlık derslerinin eksikliği ve saha uygulamaları ile öğrenciye deneyim kazandıracak olan Sosyal Güvenlik Kurumlu resmî stajın eksikliği; ders programlarının yeniden yapılandırılması için bir planlamaya ihtiyaç oluşunu ortaya koymaktadır. Planlama sayesinde eğitim uygulamalarına yön verebilir,

önceden planlanmış müfredat ve ders programları ile öğrenciye nitelikli yaşantılar sağlanabilir ve sistemin işleyişi değerlendirilebilir.

Öğrencilerin 21. yüzyıla ayak uydurabilmeleri için düşünme becerisine ve sorgulayabilecek donanımına sahip olması gerekiyor. Bunu yapabilmek için derinlemesine, anlamlı öğrenmeye ve bilgiyi doğasına göre edinmeyi sağlayacak öğretme-öğrenme ortamının oluşturulmasına ihtiyaç vardır.¹³

Araştırma bulgularına göre teorik derslerin öğrencileri mesleğe hazırlamadığı ifade edilmiştir. Bunun nedenleri olarak sistemin ders geçme odaklı, ezberci ve derslerin birbirini tekrar etmesi olarak ifade edilebilir. Benzer diğer bir önemli bulgu ise hem uygulamalı hem de teorik ders içeriklerinin kısmen mesleğe hazırladığıdır. Bunun nedeni olarak güncellenmemiş ders içerikleri ve ders içeriğinin meslek ile olan ilişkisinin kurulmasındaki yetersizlik gösterilebilir. Öğrencilerini mesleğe hazırlamayan eğitim müfredat ve ders programlarının yeniden yapılandırılmasında dikkate alınması gereken kavramlardan biri de etkili okuldur. Brookover (1985) etkili okulu; farklı zekâ ve yetenekteki öğrencilere bilgi ve beceriyi öğretmek için başarıyı hedefleyen ve bunu yüksek düzeyde gerçekleştiren bir okul olarak tanımlamaktadır.¹⁴ Etkili okulu diğer okullardan ayıran temel özellik sadece eğitimsel amaç ve işlevleri değildir. Etkili okulun işsel nitelikleri, örgütsel düzenlemeleri ve etkililik boyutları da diğer okullardan farklıdır. Örgütsel düzenleme kapsamında dikkate alınması gereken ise uzmanlaşmış akademik kadroların yetiştirilmesidir. Araştırmalar genel olarak öğretimde etkili okullarda, okul düzeyinde personel geliştirme çalışmalarının varlığını vurgulamaktadır. Personel geliştirme her zaman formal olarak örgütlenmiş yetiştirme programları olarak tanımlanmamalıdır. Örneğin Clark (1980) öğretmenler arasında bilgi alışverişi, öğretim etkililiklerinin planlanması için zaman sağlanması gibi informal süreçlerin de etkili okullarda personel geliştirmenin bir parçası olduğunu vurgulamaktadır.¹⁵ Şimşek, rekreasyon bölümlerinde varolması gereken uzman kadroların eksikliği sektör ihtiyaçlarını karşılayacak rekreasyon uzmanlarının eğitimini doğrudan, istihdamını ise dolaylı olarak etkilediğini ifade etmektedir. Beden eğitimi ve spor öğretmenli-

ğinden ya da antrenörlük bölümlerinden mezun olmuş, beden eğitimi ve antrenörlük ile ilgili alanlarda uzmanlaşmış ve rekreasyon bölümlerinin kadrolarında istihdam edilmiş akademisyenlerin, rekreasyon bölümlerinde de benzer içerikle eğitim vermesi, ders içeriklerini rekreasyona yönelik özelleştirememesi ya da örneklendirememesi derslerin mesleki gelişime vereceği katkının düzeyini etkilediğini belirtmektedir.³

Araştırmada, uygulamalı derslerin mesleğe hazırlamadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bunun nedeni olarak spor branşlarına özgü derslerin fazla olması ve rekreasyon alanına özgü, içerisinde uygulama da barındıran derslerin (proje yönetimi, etkinlik yönetimi, takım bütünlüğü uygulamaları, alan uygulaması, girişimcilik vb.) sınırlı sayıda olması gösterilebilir. Ağırılığın spor branşları üzerinde olması beraberinde antrenörlük kavramını getirmektedir. Derslerin tıpkı antrenörlük eğitiminde olduğu gibi işlenmesi, rekreasyon uzmanının mesleği için temel gereksinim olan aktivite liderliğini ikinci plana atıyor olabilir.

Araştırmada dikkat çeken diğer bir bulgu, hem teorik hem de uygulamalı derslerin işlenişinin ve sunuşunun yeterli bulunmasıdır. Bu görüşün temel sebebi görüşme yapılan fakültelerdeki tesis, araç, gereç, malzeme ve öğretim elemanlarının ders işleme düzeylerinin yeterli olmasından kaynaklanabilir. Son olarak bulgulara göre ders saatleri ile ilgili fazla, artırılmalı, yeterli, 2 güne yayılmalı şeklinde 4 farklı bulgu elde edilmiştir. Bu bulguların sebebi ders saatlerinin gereğinden fazla programda yer alması, dersler arasında saat farkının olması ve ağır derslerin tek bir günde işleniyor olmasından kaynaklanıyor olabilir.

SONUÇ

Rekreasyon lisans programlarındaki derslerin etkililiğinin artırılabilmesi için fazla teorik bilginin azaltılması, teorik derslerin her birinin içerisine uygulama bileşenlerinin yerleştirilmesi ve meslek bilgisine sahip olan ders sayısının ve kredilerinin artırılması gerekmektedir. Sonuç olarak örnekleme dâhil edilen lisans programlarında ders etkililiğinin yeterli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

ÖNERİLER

- Teorik derslerin bilgi yığını azaltılmalıdır.
- Teorik derslerin içerisine uygulama bileşenleri yerleştirilmelidir (ödev, rapor, takım çalışması, proje).
- Ders içerikleri kültüre, tarihe ve sektör gerçeklerine göre yapılandırılmalıdır.
- Mesleki derslerin süresi, kredisi ve sayısı artırılmalıdır.
- Coğrafi koşulları dikkate alan ortak müfredat ve modüler ders programlarının geliştirilmesi için bölüm başkanlarında oluşan bir komisyon kurulmalıdır.
- Rekreasyon mesleğini, sektörü ve dersleri merkeze alan nitel ve nicel araştırmaların sayısı artırılmalıdır.

Finansal Kaynak

Bu çalışma sırasında, yapılan araştırma konusu ile ilgili doğru-

dan bağlantısı bulunan herhangi bir ilaç firmasından, tıbbi alet, gereç ve malzeme sağlayan ve/veya üreten bir firma veya herhangi bir ticari firmadan, çalışmanın değerlendirme sürecinde, çalışma ile ilgili verilecek kararı olumsuz etkileyebilecek maddi ve/veya manevi herhangi bir destek alınmamıştır.

Çıkar Çatışması

Bu çalışma ile ilgili olarak yazarların ve/veya aile bireylerinin çıkar çatışması potansiyeli olabilecek bilimsel ve tıbbi komite üyeliği veya üyeleri ile ilişkisi, danışmanlık, bilirkişilik, herhangi bir firmada çalışma durumu, hissedarlık ve benzer durumları yoktur.

Yazar Katkıları

Fikir/Kavram: Kerem Yıldırım Şimşek; **Tasarım:** Kerem Yıldırım Şimşek, Deniz Raha Koloğlu, Furkan Ufuk Yıldız; **Denetleme/Danışmanlık:** Kerem Yıldırım Şimşek; **Veri Toplama ve/veya İşleme:** Kerem Yıldırım Şimşek, Deniz Raha Koloğlu, Furkan Ufuk Yıldız; **Analiz ve/veya Yorum:** Kerem Yıldırım Şimşek, Deniz Raha Koloğlu, Furkan Ufuk Yıldız; **Kaynak Taraması:** Kerem Yıldırım Şimşek, Deniz Raha Koloğlu, Furkan Ufuk Yıldız; **Makalenin Yazımı:** Kerem Yıldırım Şimşek; **Eleştirel İnceleme:** Kerem Yıldırım Şimşek.

KAYNAKLAR

1. Kaya YK. İnsan Yetiştirme Düzenimiz: Politika-Eğitim-Kalkınma. 5. Baskı. Ankara: Pegem Akademi; 2009.
2. Kaptı SB, Senemoğlu N. Effectiveness of case based curriculum [Vakaya dayalı öğretim programının etkililiği]. Elementary Education Online. 2015;14(3):899-913. [Crossref]
3. Şimşek KY. Ticari Rekreasyon. 1. Baskı. Ankara: Detay Yayıncılık; 2018.
4. Zorba E, Cerit E, Gümüşdağ H, Evli M. Rekreasyon bölümlerinin tercih edilme nedenleri ve bölüm öğrencilerinin beklentilerinin araştırılması [The reasons of preferred and expectances of the students which study in recreation department]. Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi. 2013;8(3):1-14. [Link]
5. Ağılönü A, Mengütay S. Yerel yönetimlerde rekreasyon hizmetleri ve model belirleme [A model of recreation services in local government]. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi. 2009;6(2):161-76. [Link]
6. Korkutata A. Amerika ve Türkiye'de rekreasyon öğretim programlarının karşılaştırılması [A comparison of recreation curriculum between United States of America and Turkey]. Education. 2017;7(3):515-24. [Crossref]
7. Ziyagil MA, Sevimli D. Avrupa Birliği ile uyum sürecinde yükseköğretimde antrenörlük eğitiminin yeniden yapılanması [Reorganizing of sports coaching departments in Turkish higher education system with the integration of European Union]. Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 2013;15(1):9-28. [Link]
8. Gedikoğlu T. Avrupa Birliği sürecinde Türk eğitim sistemi: Sorunlar ve çözüm önerileri [Turkish Education System in the European Union Process: Problems and Solution Suggestions]. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 2005;1(1):66-80. [Link]
9. GEAR (Güvenlik Eğitimi Araştırma Merkezi). Polis Temel Eğitiminde Sorunlar ve Çözüm Önerileri. Proje Sonuç Raporu. Ankara; 2011. [Link]
10. Baki A, Bell A. Ortaöğretim Matematik Öğretimi. Cilt I. Ankara: Yök/Dünya Bankası; 1997.
11. Saban A. Öğrenme-Öğretme Süreci. 3. baskı. Ankara: Nobel Yayıncılık; 2004.
12. Özden Y. Öğrenme ve Öğretme. 4. baskı. Ankara: Pegem; 2004.
13. Senemoğlu N. Gelişim, Öğrenme ve Öğretim: Kuramdan Uygulamaya. 23. Baskı. Ankara: Yargı Yayınevi; 2013.
14. Balcı A. Etkili Okul: Kuram, Uygulama ve Araştırma. 1. Baskı. Ankara: Ereğ Ofset; 1993.
15. Gregory LL. Synthesis of the case studies. In: Duckett WR, ed. Why Do Some Urban Schools Succeed? Bloomington, Indiana: Phi Delta Kappan; 1980.